

Pensionistar orkymlaðir :

Óvissa um endurgjald

- Hava stovnarnir yvirhøvur yvirilit yvir, um persónar órættvíst hava goldið til ALS, sum ikki hava skyldu til tess, spyr avvarandi at pensionisti

Ein pensionistur hevur biðað spenst eftir at fáa pening aftur frá Als (Arbejdsskipanini), sum hann eins og aðrir pensionistar skal hava endurgjaldið.

Ein avvarandi, sum hevur roynt at hjálpt pensionistinum við hesum, sigur við Sosialin:

- Eftir nógv telefonatsamrøður við stovnararnar, veit eingin at siga okkum, hvar peningurin er.

- Eg havi tosað við Per og Pól innan almennu stovnararnar. Í byrjanini vóru tey beinasom, og eg fekk boð um at venda mær annan stovn o.s.fr.

- Vit roknaðu okkum til,

at pensionisturin skuldi fáa 971 krónur aftur, og slíka upphædd kann eingin pensionistur vera fyri uttan í dag.

Nú sigst at einki verður útgjaldið

- Nú er long tíð fráliðin, men higartil er einki útlit til, at hann fær peningin, tí nú siga tey á stovnunum, at pensionistur als ikki hevur goldið til ALS, og at hann ongan pening fær aftur.

- Tað tykist okkum so løgdið, tí í byrjanini vóru øll samd um at hann av misgáum hevði goldið til ALS, men nú er tað eins og eingin stovnur hevur yvirilit yvir,

hvør hevur goldið til hvat, sigur lesarin.

Á Toll- og Skattastovuni verður sagt, at allir pensionistar undir 67 ár hava goldið til ALS í 1992, av tí at skattavaldið ikki visti, hvør ikki skuldi gjalda, sigur Kurt Madsen, deildarleiðari.

- Reglurnar eru soleiðis, at tey sum eru arbeidsfær, skulu gjalda til ALS, meðan tey, sum eru óarbeitsfær, ikki skulu gjalda.

ALS skal síðani boða okkum frá hesum, tí vit hava ikki hesa skráseting um hendi. Tað hevur ALS. - Seinni hava vit fingið boð frá stýrinum fyri ALS,

at vit skulu strika inngjöldini hjá teimum, sum eru skrásettir pensionistar.

Drúgt at fáa frá hondini

- Vit hava goldið nógvan pening út í seinastni, men útgjaldingin er um Gjaldstovuna, og tað er drúgt at fáa hetta frá hondini.

- Eydnað tað ikki áðrenn 1. apríl, verður møgulegt endurgjald til pensionistar góðskrivað, sum ov nógv góldin skattur, og viðkomandi fær upphæddina útgjaldna sum avlopskattur, sigur Kurt Madsen.

- Fyri árið 1993 er galdandi, at ALS skal endur-

gjalda órættvíst goldnar upphæddir.

Tórgerð Nielsen, leiðari á ALS, sigur við Sosialin, at eingin fær endurgjald, uttan so at tey sjálvi venda sær til stovnin.

Fólk skulu fráboða sjálvi

- Hóast eini 600 pensionistar hava vent sær til okkara, so vita vit ikki, um øll eru við í hesum tali.

- Tey, sum skulu venda sær til ALS, eru tey sum fáa avlams- og einkjupensión, framskundaða pensión og pensionistar yvir 67 ár.

- Mannagongdin hjá okkum er tann, at vit senda fyr-

spurning til skattavaldið um persónar, sum hava gjørt vart við seg í hesum sambandi. Síðani sendir skattavaldið listan aftur til ALS, við upplýsingum um, hvørja upphædd tey skulu gjalda fólk at eftir, sigur Tórgerð Nielsen.

Hava fólk sent ALS fráboðan eina ferð, er tað nógv mikið, tí tá verða fólk skrásett, fyri ikki at gjalda til ALS.

Dagny

Kunnu spara 50 mill. um allir sjúklingar verða innlagdir á Landssjúkrahúsið

-Tað almenna kann spara góðar 50 mill. kr. vera allir sjúklingar lagdir inn á Landssjúkrahúsið heldur enn á trý sjúkrahús sum í dag. Seingjatalið á Landssjúkrahúsinum er seinastu árin minkað frá 302 songum niður í 210. Tey 60 seingjarplássini á teimum smáu sjúkrahúsum, ið kosta á leið 65 mill. kr., eru tað tí sum er pláss fyri á Landssjúkrahúsinum.

Hetta stendur í viðmerkingunum til figgjarætlanina hjá Landssjúkrahúsinum fyri 1993, sum teir báðir, Hogni Joensen, sjúkrahústjóri og Pál Weihe, læknafrøðingur hava gjørt.

Um orsökina til at sjúkrahúsverkið kann spara góðar 50 mill. kr. við at troyta Landssjúkrahúsið fult út verður víst á, at meir kostnaðurin hjá

Landssjúkrahúsinum at yvirtaka tey 60 seingjarplássini frá teimum smærri sjúkrahúsum, verður nógv minni enn tær 65 mill. kr., sum tað kostar at reka hesi.

Orsøkin til hetta er tann, at tað er ikki neyðugt at økja læknamanningina, og at stuðulstænasturnar sum laboratorior, køkur, vaskari og teknisk deild merkja at siga ikki henda

vøkstur.

Eftir verða útreiðslurnar til røktarstarvsfólk, sum verða á leið tær somu, við sama seingjartali, te. góðar 10 mill. kr.

Vit prenta her tann partin av viðmerkingunum til figgjarætlan Landssjúkrahúsinum, sum snýr seg um stóða Landssjúkrahúsinum sum centralsjúkrahús. Har verður m.a. sagt:

Adalgrundgevingin fyri einum centralsjúkrahúsi, einum stórum sjúkrahúsi ella einum landssjúkrahúsi er stóðuga sergreiningin av læknafrøðini og teknologiska menningin innan læknafrøðina.

Fyrr í tíðini var ein yvir-lækni all-round t.e., dugdi tað mesta, soleiðis sum ein kommunulækni í dag. Soleiðis er tað ikki longur, og verður tað heldur ikki aftur.

Tær sjúkurl og brek, ið einum menniskja berast fyri og móguleiga viðgerðar-hættir, eru nú flokkaðir í læknafrøðiligar sergreinir og undirsergreinir. Sum dømi kann nevast, at fyrr í tíðini var ein skurðlækni hildin vera kvalifiseraður at hava ábyrgdina av barnsburðum. Tá jarðarmóðurni tórvaði hjálp, heitti hon á skurðlækna. Men í dag er skurðlæknafrøðin fallin í nógvur ymskjar partar, har høvuðs-

partarnir eru ortopædkirurgi, bleytholdskirurgi og kvinnusjúkur/burðarlæra. Ein ortopædkirurgur í dag er beint út ikki kvalifiseraður at hava ábyrgdina av barnsburðum. Tað er sjálvandi betur enn einki, at hava ein lækna, ið kann gera ein keisaraskurð, men tað er ikki longur europeiskur standard.

Tað sama kann verða sagt um medisinararnar. Ein intern-medisinari við sergreiningini, sjúkurl í sodningarlagnum, veit ikki nógv mikið um hjartasjúkur, at hann ann tryggja froyoyksku sjúklingunum tann diagnostik og ta viðgerð, sum er á sama støði, sum í grannalondunum.

Meginavleiðingin av sergreiningini er, at tað, sum verður vunnið í dýpd, verður vanlig mist í breidd, og tað ger, at ein nýtians serlækni er lítið egnaður at ar-

beiða einsamallur. Special-isturin fær skjótt brúk fyri at spyrja grannaspecialistin um ráð.

Grundin at hava eitt centralsjúkrahús, í mun til nógv smá sjúkrahús, er móguleikin, at serfrøðingarnir kanna ein sjúkling í felag og harvið rokka einum diagnostiskum og terapeutiskum stigi, ið teir ikki vildu nátt einsamallir. Hetta er synergistiska effekten av einum centralsjúkrahúsi.

Á Landssjúkrahúsinum eru í dag hesar serlækna-greindir: Bleytholdskirurgar, ortopædkirurgar, gynækologar, narkosulækna, hjartalækna, gastroenterologar (sodningarlagið), nýrasjúk-lækni, barnlækni, giktalækna, sálarlækna, röntgenlækna, oyralækni, eygnalækni og patologur. Allar hesar sergreinar verða mett at verða neyðugar at hava á einum centralsjúkrahúsi. Og enn tórvaðar sergreinir, sum í dag verða røktar av konsulentum í partið: Serlækni í kliniskari kemi og serlækni í neurologi. Harumframt er tørvur á serlækna í krabbameini.

Um allar verandi sergreinir og ætlaðu sergreinir er at siga, at mett verður, at

Framhald á síðu 21